

Звіт про громадське обговорення проєкту наказу Міністерства освіти і науки України

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:
Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проєкту документу, що виносилися на обговорення:

проєкт наказу «Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів фахової передвищої, вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (за спеціалізаціями), за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення» (далі – проєкт наказу).

Проєкт наказу розроблено з метою ефективного розміщення державного (регіонального) замовлення на підготовку здобувачів фахової передвищої та вищої освіти за спеціалізаціями спеціальності G11 Машинобудування (за спеціалізаціями) галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво та для забезпечення потреб ринку праці відповідними фахівцями.

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Проєкт наказу було розміщено 24 січня 2025 року на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <https://mon.gov.ua/news/mon-proponuie-do-hromadskoho-obhovorennia-proiektu-nakaziv-pereliku-spetsializatsii-ta-pro-zatverdzhennia-pereliku-spetsializatsii>

Зауваження та пропозиції до проєкту наказу приймалися до 05 лютого 2025 року на електронну адресу: svitlana.didusenko@mon.gov.ua.

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Протягом встановленого для обговорення з громадськістю терміну надійшли зауваження та пропозиції від: д.т.н., професора кафедри інжинірингу технічних систем Дніпровського державного аграрно-економічного університету Ельчина Алієва; Вінницького національного технічного університету; ВСП «Житомирський автомобільно-дорожній фаховий коледж НТУ»; Державного біотехнологічного університету; Віктора Зозулі; директора Навчально-наукового морського інженерно-технічного інституту Одеського національного морського університету, к.т.н., доц. Олександра Каніфольського; Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Центральноукраїнського національного технічного університету; Національного транспортного університету; Львівського національного університету природокористування; Луцького національного технічного університету; Національного університету «Львівська політехніка»; Національного технічного університету «Харківський політехнічний університет»; Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; завідувача кафедри Національного університету біоресурсів і природокористування України В.С. Ловеїкіна та гарантів ОП М. М. Коробка та Ю. О. Ромасевича; декана факультету конструювання та дизайну НУБІП Зіновія Ружила; кафедри будівельних, дорожніх та меліоративних машин Національного університету водного господарства та природокористування; ВСП «Одеський автомобільно-дорожній фаховий коледж Національного університету «Одеська політехніка»;

Львівського національного університету природокористування; Полтавського державного аграрного університету; д.т.н., професора кафедри «Міжнародного туризму та готельно-ресторанного бізнесу» Університету митної справи та фінансів А. Погребняка; Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя; Української асоціації аграрних інженерів; Ради Асоціації «Ліга машинобудівників та роботодавців України «Укрмашбуд»; к.т.н, доцента кафедри судових електроенергетичних систем Навчально-наукового інституту автоматики та електротехніки Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова С. М. Новогрецького; Харківського автомобільно-дорожнього фахового коледжу; Харківського автомобільно-дорожнього університету; голови ЦК «Виробництво, сервісне обслуговування, ремонт, автомобілів та двигунів» Херсонського політехнічного фахового коледжу Національного університету «Одеська політехніка» С. Якушенко; президент Підйомно-транспортної академії наук України, Заслужений діяч науки й техніки України, професор кафедри підйомно-транспортного та робототехнічного обладнання, Національного університету «Одеська політехніка», д.т.н., професор В. Семенюк, члени Підйомно-транспортної академії наук О. Вудвуд та В. Лінгур.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:

Пропозиція д.т.н., професора кафедри інжинірингу технічних систем Дніпровського державного аграрно-економічного університету Ельчина Алієва:

Сільськогосподарське машинобудування є критично важливою галуззю, яка забезпечує механізацію та автоматизацію аграрного сектору економіки України. В умовах сучасних викликів, таких як зростання попиту на продовольство, зміна клімату, необхідність зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та підвищення ефективності виробничих процесів, виникає потреба у спеціалістах, які володіють глибокими знаннями та навичками у розробці, виготовленні та обслуговуванні сільськогосподарської техніки. Проте, наявні спеціалізації за напрямом G11 «Машинобудування» не охоплюють у повній мірі специфіку сільськогосподарського машинобудування, що вимагає виділення окремої спеціалізації.

1. Унікальність взаємодії сільськогосподарських машин із живими організмами. Сільськогосподарська техніка має справу з живими організмами – рослинами, тваринами, ґрунтовими мікроорганізмами тощо. На відміну від промислового обладнання чи транспортних машин, сільськогосподарські машини повинні забезпечувати делікатну взаємодію, щоб не пошкоджувати біологічні об'єкти та зберігати їх продуктивність. Наприклад, зернозбиральні комбайни і очисна техніка мають працювати так, щоб мінімізувати втрати насіннєвого матеріалу та його пошкодження, а обладнання для доїння повинно враховувати фізіологічні особливості тварин, щоб не викликати стресу.

2. Різноманітність технологій та умов експлуатації. Сільськогосподарське машинобудування охоплює широкий спектр техніки: від тракторів і комбайнів до систем точного землеробства та автоматизованих теплиць. Крім того, машини працюють у складних і часто агресивних умовах: підвищена вологість, запиленість,

контакт із ґрунтом, змінні температури. Це вимагає специфічних знань у галузі матеріалознавства, систем захисту від корозії, ергономіки та довговічності конструкцій.

3. Інноваційний потенціал. Розвиток сільськогосподарського машинобудування є драйвером впровадження інноваційних технологій, таких як робототехніка, сенсорні системи, технології штучного інтелекту та автоматизації. Ці інновації дозволяють значно підвищити продуктивність праці, забезпечити сталий розвиток сільського господарства та зменшити негативний вплив на екосистеми.

4. Відповідь на виклики ринку праці. Аграрний сектор є одним із ключових для економіки України, і попит на фахівців із сільськогосподарського машинобудування зростає. Роботодавці часто стикаються з нестачею кваліфікованих кадрів, здатних працювати з сучасною технікою, яка стає дедалі складнішою та технологічнішою. Виділення окремої спеціалізації дозволить забезпечити підготовку висококваліфікованих спеціалістів, які зможуть ефективно працювати в аграрному секторі.

5. Міждисциплінарність підготовки. Сільськогосподарське машинобудування інтегрує знання з багатьох дисциплін: біології, агрономії, механіки, електроніки, автоматизації. Тому необхідні освітні програми, які забезпечать цілісний підхід до підготовки спеціалістів, орієнтованих на вирішення комплексних задач.

6. Міжнародний досвід. У багатьох країнах світу, таких як Німеччина, США, Нідерланди, виділено окремі спеціалізації з сільськогосподарського машинобудування. Це дозволяє ефективно інтегрувати сучасні наукові досягнення у практичну діяльність і готувати фахівців для роботи на міжнародному рівні. Україна, як аграрна держава, має врахувати цей досвід для підвищення своєї конкурентоспроможності.

Тому виділення спеціалізації «Сільськогосподарське машинобудування» у рамках спеціальності G11 «Машинобудування» є об'єктивною необхідністю, продиктованою потребами економіки, ринку праці та специфікою цієї галузі. Такий крок сприятиме підготовці висококваліфікованих кадрів, здатних вирішувати сучасні виклики аграрного сектору, впроваджувати інноваційні технології та забезпечувати сталий розвиток сільського господарства.

Пропозиція Вінницького національного технічного університету:

На розширеному засіданні кафедри галузевого машинобудування Вінницького національного технічного університету (ВНТУ) пройшло обговорення пропозицій щодо спеціалізацій спеціальності C11 Машинобудування. До обговорення були залучені керівники та провідні фахівці низки підприємств машинобудівної галузі Вінниці та області (ДП «45 Експериментальний механічний завод», КНВО «Форт», ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод», ПП «Вінницька овочева компанія», ТДВ «Брацлав», ТОВ «ПлазмаТек») та інші. Крім цього, були враховані і пропозиції фахівців та науковців міст Києва, Харкова, Рівного та інших міст. Враховуючи багатовекторність напрямків виробництва підприємств машинобудівного комплексу, на яких працюють випускники цієї спеціальності, пропонуємо внести до наявного проекту переліку ще одну спеціалізацію - «Технологічні машини та обладнання», яка буде спрямована на підготовку фахівців з врахуванням специфіки потреб підприємств.

Пропозиція ВСП «Житомирський автомобільно-дорожній фаховий коледж НТУ»:

Пропонуємо доповнити перелік спеціалізацій підготовки здобувачів фахової передвищої, вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (за спеціалізаціями), за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення спеціалізацією G11.06 Підйомно-транспортна, будівельна та дорожня техніка.

Пропозиція Державного біотехнологічного університету:

Стрімкі кліматичні зміни та глобальні збройні конфлікти високої інтенсивності, що відбуваються в останні роки, значним чином впливають не тільки на демографічну ситуацію країн та стан навколишнього середовища, а і на світову харчову безпеку. Забезпечення продуктами харчування є актуальним завданням та визначає сталий розвиток держав, які є виробниками сільськогосподарської продукції. Не зважаючи на збройний військовий конфлікт, що відбувається на території України, держава займає лідируючі позиції у виробництві сільськогосподарської продукції та продуктів харчування людей і тварин. За даними відкритих джерел понад 60% раціону харчування людей і тварин є продукція рослинництва, фундаментом, виробництво якої у необхідних об'ємах, неможливе без використання високоякісного насіннєвого матеріалу. Використання високоякісного насіннєвого матеріалу забезпечує підвищення урожайності на 40-45%, шляхом активізації біологічного потенціалу рослин. Використання неякісного насіннєвого матеріалу (битого, травмованого, ураженого шкідниками тощо), застаріла і малопродуктивна матеріально-технічна база насіннєвих підприємств та технологія виробництва продукції призводить значного зниження продуктивності та економічної ефективності процесу виробництва продукції рослинництва. Разом з тим, сприятливі ґрунтово-кліматичні умови України, високий попит на зернову продукцію на внутрішньому і світовому ринках обумовлюють постійне збільшення валового виробництва зерна.

Разом з тим, ефективне виробництво продукції рослинництва та тваринництва неможливе без використання сучасних сільськогосподарських машин та обладнання, від ефективного використання яких, в значній мірі залежить економічна ефективність та продуктивність більшості процесів виробництва продуктів харчування.

Нажаль, у запропонованому для громадського обговорення проекті переліку спеціалізацій за напрямом G 11 Машинобудування не відображено актуальну специфіку сільськогосподарського машинобудування.

Зважаючи на вищевикладене, пропонуємо включити до проекту наказу за спеціальністю G 11 Машинобудування спеціалізацію G11.06 «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва», що дозволить забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців, які наразі затребувані на ринку праці і будуть затребувані під час повоєнного відновлення держави.

Пропозиція Віктора Зозулі:

Доповнити перелік спеціалізацій спеціалізацією G11.06 Технології у машинобудуванні. Наведений перелік спеціалізацій не передбачає напрямок Технологія машинобудування - дослідження та вдосконалення технологічних процесів виготовлення деталей машин і приладів, технологічного обладнання, оснащення

машино-та приладобудівних виробництв, складання виробів, який є загальним для наведеного переліку.

Спеціалізація має забезпечити напрямки: технологія обробки матеріалів на верстатах і автоматичних лініях; технологія обробки тиском; технологія ливарного виробництва;- адитивні технології; лазерні/плазмові та інші технології машинобудування.

Інші галузі знань у переліку мають відповідні галузям технології, як G1 Хімічні технології та інженерія; G13 Харчові технології; G15 Технології легкої промисловості; G14 Деревообробні та меблеві технології.

Пропозиція директора Навчально-наукового морського інженерно-технічного інституту Одеського національного морського університету, к.т.н., доц. Олександра Каніфольського:

Пропоную додати до Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів фахової передвищої, вищої освіти за спеціальністю G11 «Машинобудування (за спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення, спеціалізацію «Суднобудування та судноремонт». В старому Переліку існувала спеціальність 135 «Суднобудування». Сфера суднобудування та кораблебудування є специфічною та вимагає при підготовці фахівців користуватися спеціальними теоретичними та практичними інструментами (наприклад теорія корабля, теорія проектування суден, дослідні басейни, аеродинамічні труби і.т.д.).

Якщо подивитися на зміни для спеціальності 134 «Авіаційна та ракетно-космічна техніка» (стара назва), то можна знайти в новому Переліку назву G12 «Авіаційна та ракетно-космічна техніка», тобто без змін. Спеціалісти галузі 135 «Суднобудування» отримують навички зі створення, наприклад, екранопланів, що є спорудою, яка проектується на базі теоретичних та практичних основ авіаторів та корабелів. До речі, перший екраноплан, в Україні був побудований в нашому університеті, нашими суднобудівниками.

Все вище написане, стосується наступних рівнів освіти: перший (бакалаврський), другий (магістерський) та третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень. Для наукового рівня (підготовка докторів наук), в новому Переліку спеціальностей інформація відсутня. В старій класифікації існувала спеціальність 05.08.03 «Конструювання та будування суден». На жаль, на сьогоднішній час, в Україні, докторів наук з цієї спеціальності залишилося недостатньо для того, щоб створити спеціалізовану вчену раду для захисту дисертації наукового рівня (доктор наук). Можливо, варіант створення спеціалізації «Суднобудування та судноремонт» дасть додаткові можливості для залучення до спеціалізованої вченої ради докторів спеціальності 05.08.04 «Технологія суднобудування та судноремонту» (стара назва).

Пропозиція Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»:

За результатами обговорення проєкту наказу «Про затвердження Переліку спеціалізацій спеціальності G11 Машинобудування (за спеціалізаціями)», опублікованого на сайті МОН 24 січня 2025 р., на засіданні Науково-методичної комісії університету зі спеціальності G9 Прикладна механіка було запропоновано вилучити спеціалізацію G11.05 Машинознавство із списку спеціалізацій спеціальності

G11 Машинобудування.

Підставою для такого рішення є те, що згідно паспорту спеціальності 05.02.02 Машинознавство машинознавство є комплексом наукових напрямків прикладної механіки, що досліджують різноманітні питання машинобудування, незалежно від сфери застосування та цільового призначення машин і є складовою частиною предметної області спеціальності Прикладна механіка, зосередженої на підготовці фахівців, здатних вирішувати комплексні інженерні проблеми за допомогою механічних принципів та методів загалом а не в певній галузі, відповідно до стандартів спеціальностей 131 Прикладна механіка та 133 Галузеве машинобудування.

Таким чином, спеціалізація G11.05 Машинознавство фактично дублює предметну область спеціальності G9 Прикладна механіка, що суперечить статті 9¹ Закону України «Про вищу освіту» де визначено, що назви освітніх програм можуть містити ключові слова предметної спеціальності та не можуть використовувати назви інших спеціальностей/спеціалізацій.

Виходячи з вищезазначеного просимо МОН України підтримати пропозицію КПІ ім. Ігоря Сікорського в частині вилучення спеціалізації G11.05 Машинознавство із переліку спеціалізації спеціальності G11 Машинобудування.

На сьогодні існує гостра проблема із підготовки інженерів механіків для хімічної промисловості. Ця галузь промисловості визначає економічну стійкість держави, а сучасних умовах і Національну безпеку України. Останні десятиліття згідно оновленому Переліку спеціальностей кафедри машин та апаратів хімічних і нафтопереробних виробництв та кафедра хімічного, полімерного і силікатного машинобудування успішно проводять підготовку фахівців трьох рівнів по відповідним Стандартам вищої освіти по спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» діючим з 2020 року. Зокрема в провідному технічному університеті ЄС ТУ м. Мюнхен навчання проводиться за спеціалізацією «Хімічне машинобудування . Індустрія 4.0»

Після другої світової війни в Україні почала стрімко розвиватись хімічна промисловість для якої необхідно було готувати інженерів механіків, саме тоді була сформована ціла спеціалізована машинобудівна галузь; «Хімічне машинобудування».

Багато десятиліть поспіль наші кафедри готують фахівців для таких напрямків хімічної промисловості та споріднених галузей:

Нафтопереробка та нафтохімія, переробка нафтових газів (виробництво палив, смол, асфальтів, мастил, розчинників фарб, тощо); Виробництво хімічних волокон; Виробництво мінеральних добрив, зокрема азотних Черкаський, Рівненський, Кам'янський ПАТ «Азот», «Стирол», а також калійних та фосфорних добрив; Рідких комплексних добрив та аміачної води; Виробництво органо-мінеральних добрив(у тому числі біо- добрив); Виробництво обладнання для органічного синтезу; Виробництво засобів для догляду та захисту рослин; Виробництво іонообмінних смол; Виробництво паперу та картону; Машини для подрібнювання сировини; Виробництво та переробка полімерів та виготовлення виробів із них; Машини для переробки полімерних і композиційних матеріалів у вироби та деталі, зокрема труби, плівку, пакувальні та інші штучні вироби, деталі конструкційного та побутового призначення, кабельну продукцію та тощо; Виробництво листового скла та скляних виробів, зокрема тари; Виробництво будівельних і оздоблювальних матеріалів і виробів, зокрема цементу, цегли, плитки тощо.

Для забезпечення нормальної роботи таких виробництв в сучасних умовах

необхідно нарощувати підготовку інженерів механіків, здатних розраховувати, проєктувати та експлуатувати інноваційне обладнання: теплообмінне (теплообмінники, рибойлери, холодильники, випарні установки, печі), механічне (дробарки. Пристрої змішування твердих фаз), гідромеханічні пристрої (змішувальні пристрої, сепараційні пристрої, установки по розділенню багатofазних середовищ, мембранні установки, пресове та екструзійне обладнання), масообмінні (апарати сорбції та десорбції, абсорбційні апарати установки). З досвіду роботи із роботодавцями вони дуже прискіпливо відносяться до назв спеціалізацій, записаних в дипломі випускника, та запрошують початкові плани їх підготовки.

Колективи кафедр машин та апаратів хімічних і нафтопереробних виробництв після обговорення на засіданні кафедри (пр. № 11 від 30 січня 2025 року) та хімічного, полімерного та силікатного машинобудування після обговорення на засіданні кафедри (пр. № 11 від 03 лютого 2025 року) звертаються з пропозицією щодо включення до переліку спеціалізацій спеціальності G11 Машинобудування спеціалізації: G11.06 Обладнання хімічної промисловості.

Пропозиція Центральноукраїнського національного технічного університету:

В сучасних умовах, коли спостерігається динамічна зміна клімату при постійному зростанні попиту на аграрну продукцію, забезпечення продовольчої безпеки України є однією з найбільш важливих задач. Дана задача технологічно вирішується фахівцями аграрної галузі, при цьому технічне забезпечення реалізації технологій неможливе без ефективних технічних рішень - машин, знарядь та інших засобів, створення яких є продуктом діяльності інженерів-конструкторів сільськогосподарського машинобудування. Сучасне сільськогосподарське машинобудування забезпечує розробку і виробництво засобів механізації аграрного виробництва на основі автоматизації і роботизації процесів, впровадження елементів мехатроніки і точного землеробства. При цьому сучасні сільськогосподарські машини взаємодіють з практично з усіма об'єктами біосфери, основними з яких є люди, рослини, тварини, мікроорганізми. Від взаємодії названих об'єктів напряду залежать такі надважливі процеси як збереження та відновлення родючості ґрунтів, упередження водної та повітряної ерозій, мінімізація іншого негативного впливу на навколишнє середовище, забезпечення екологічних рослинництва і тваринництва, без чого неможливо виробляти безпечну продукцію аграрної галузі.

На жаль, запропоновані до громадського обговорення наявні спеціалізації за напрямом G11 Машинобудування не відображають специфіку сільськогосподарського машинобудування.

Просимо включити сільськогосподарське машинобудування як окрему спеціалізацію, що дозволить забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців для багаточисельних машинобудівних підприємств України, які здійснюють розробку, виготовлення сільськогосподарської техніки та стануть основою повоєнної відбудови промислового виробництва нашої держави.

Пропозиція Національного транспортного університету:

Відзначаємо доцільність та своєчасність такого обговорення. Введення спеціалізацій, на наш погляд, сприятиме інтеграції України до європейського освітнього простору, конкретизації навчальних та робочих програм підготовки

фахівців, полегшить їх працевлаштування після закінчення навчання у вищому навчальному закладі.

Разом з тим, на нашу думку, доцільно внести до рекомендованого Переліку спеціалізацію «Технологічні машини». Це буде об'єктивним продовженням та доповненням запропонованого Переліку спеціалізацій і відповідатиме загально прийнятій класифікації машин.

Зазначене доповнення є актуальним і дозволить конкретизувати та поглибити рівень підготовки гостродефіцитних фахівців-механіків для промислового, цивільного, транспортного будівництва та для потреб інженерних військ Збройних сил України. Саме таких фахівців готує Університет. Вони вкрай необхідні для вирішення сучасних багатопланових завдань, особливо з урахуванням необхідності з відновлення інфраструктури України після закінчення бойових дій.

Пропозиція Львівського національного університету природокористування:

Підтримуючи запропоновані спеціалізації звертаємо увагу на необхідність врахування ключового для України напрямку - особливостей створення машин для аграрного виробництва.

Проектування та виготовлення складної високопродуктивної сільськогосподарської техніки вимагає ґрунтовних знань з агротехнологій вирощування культур, особливостей налагодження агрегатів, оптимальної експлуатації, телеметрії та сервісного обслуговування. Саме тому машинобудівні підприємства аграрного спрямування в останні роки інвестують значну частину коштів у відкриття нових лабораторій, навчально-практичних та навчально-наукових центрів на базі профільних аграрних ЗВО. Кліматичні зміни, наслідки яких відчули практично всі господарства України, суттєво звузили агротехнологічні строки виконання операцій і мають забезпечувати ще на стадії проектування підвищення надійності нової сільськогосподарської техніки.

Виходячи з вищезазначеного просимо врахувати пропозиції колективу Львівського національного університету природокористування, а саме включити до переліку спеціалізацій спеціальності G11 Машинобудування спеціалізацію - Сільськогосподарське машинобудування.

Пропозиція Луцького національного технічного університету:

Науково-педагогічні працівники Луцького національного технічного університету, зокрема кафедри аграрної інженерії ім. професора Г.А. Хайліса (факультет) аграрних технологій та екології, що безпосередньо спеціалізується на підготовці фахівців для агропромислового сектору України, ознайомилися із переліком галузей знань і спеціальностей відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» стосовно запропонованих п'яти варіантів спеціалізацій спеціальності G11 Машинобудування.

Україна - аграрна країна, її майбутнє - у розвитку сільського господарства. Важливим завданням технічної освіти є підготовка фахівців, здатних розв'язувати спеціалізовані завдання та прикладні задачі, пов'язані зі конструюванням та використанням сільськогосподарської техніки і механізованих технологій аграрного виробництва, технічного обслуговування, управління механізованими технологічними

процесами.

Відсутність кваліфікованих інженерів-механіків сільськогосподарської техніки на ринку праці призведе до занепад аграрного сектору України. Тому, до переліку спеціалізацій спеціальності G11 Машинобудування вважаємо за доцільне включити спеціалізацію G11.6 Машини і засоби сільськогосподарського виробництва. За роки функціонування освітнього процесу у цьому напрямі напрацьовано багато освітніх традицій та наукових шкіл. Про це свідчить попит на спеціалістів-інженерів на ринку праці у нашому регіоні. І така тенденція є характерною не лише для Волині та ЛНТУ.

Економічний потенціал країни багато в чому опирається на аграрне виробництво і технічні аспекти його функціонування є визначальними. Тому надання можливості підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю G11.6 Машини і засоби сільськогосподарського виробництва сприятиме умовам якісної підготовки кваліфікованих кадрів для агротехнічної галузі та економіки в цілому.

Пропозиція Національного університету «Львівська політехніка»:

Проаналізувавши пропонований «Перелік спеціалізацій підготовки здобувачів фахової передвищої, вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (за спеціалізаціями), за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення», вважаємо що:

1. запропоновані спеціалізації не в повній мірі відповідають напрямкам машинобудування (за спеціалізаціями), що унеможливило якісне формування фахових компетенцій і вмінь студентів;
2. не враховано положення Наказу МОН № 1625 від 19.11.2024 р, зокрема специфічна спеціалізація «Суднобудування» не виокремлена;
3. «Верстати та інструменти» - це складова «Промислово-виробничого обладнання»;
4. «Машинознавство» як окрема спеціалізація є науковою спеціальністю і розглядає задачі і проблеми машин і обладнання, їх елементів, які вирішуються Прикладною механікою та Матеріалознавством;
5. доцільно редакційно уточнити назву «Двигуни» і «Транспортні машини».

Науково-методична рада Інституту механічної інженерії та транспорту Національного університету «Львівська політехніка» та навчально-методична комісія спеціальності «Галузеве машинобудування» вносить пропозиції спеціалізацій спеціальності C11 Машинобудування (за спеціалізаціями):

- G11.01 Двигуни та системи приводів
- G11.02 Промислово-виробниче обладнання
- G11.03 Підйомно-транспортні, дорожні та транспортні машини
- G11.04 Машини та обладнання аграрного виробництва
- G11.05 Суднобудування

Пропозиція Національного технічного університету «Харківський політехнічний університет»:

Просимо вилучити зі спеціальності G11 Машинобудування спеціалізацію G11.05 Машинознавство.

Ця пропозиція пов'язана з тим, у паспорті спеціальності 05.02.02 Машинознавство, за якою ведеться підготовка та захист докторів наук, формула

спеціальності записана як «Галузь науки і техніки, яка розв'язує проблеми проектування, моделювання, технічного регулювання, роботоздатності, міцності, жорсткості, надійності, енергетичної ефективності, довговічності, точності функціонування, стійкості та керованості руху, віброакустики, ергономічності й екологічності механізмів, машин, приводів і їх складових частин, вирішує відповідні наукові завдання з метою підвищення показників технічного рівня, якості й ефективності роботи незалежно від галузі техніки та призначення машин».

У випадку ж включення спеціалізації Машинознавство у спеціальність С11 Машинобудування ми отримуємо, по перше, звуження підготовки з машинознавства окремими галузями машинобудування, а по друге, дублювання предметної області спеціальності G9 Прикладна механіка. Останнє суперечить статті 9 Закону України Про вищу освіту в частині заборони використання повністю або частково професійних кваліфікацій, для яких законодавством передбачено здобуття вищої освіти з іншої спеціальності.

Також просимо врахувати, ще на наш час традиційно проводиться відповідність спеціальності 05.02.02 Машинознавство зі спеціальністю G9 Прикладна механіка, а не з G11 Машинобудування.

Пропозиція Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова:

Пропонує включити до Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів фахової передвищої, вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (за спеціалізаціями), за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення пункт «G11.06 Суднобудування».

Суднобудування є стратегічним напрямом для України, оскільки є складовою частиною військово-промислового комплексу і служить для забезпечення військово-морського флоту сучасними кораблями, катерами, морськими надводними і підводними дронами та іншими плавучими спорудами. Фахівці з суднобудування зараз забезпечують і будуть забезпечувати в майбутньому обороноздатність Збройних Сил України.

Необхідно врахувати, що Україна, як морська держава, в післявоєнний період повинна буде будувати кораблі та катери різних типів для Військово-Морських Сил Збройних Сил України та Сил Безпілотних систем ЗСУ, цивільні судна різних типів та призначення для здійснення експортно-імпортних операцій морським шляхом.

Також прошу звернути увагу, що в умовах війни, відсутність державного замовлення на підготовку фахівців з суднобудування створить загрозу безпеці та обороноздатності України.

Пропонуємо спеціалізацію G11.02 викласти в редакції G11.02 Двигуни та енергетичні установки та доповнити спеціалізацією G11.06 Суднобудування.

Пропозиція завідувача кафедри Національного університету біоресурсів і природокористування України В.С. Ловейкіна та гарантів ОП М. М. Коробка та Ю. О. Ромасевича:

Просимо Вас розглянути пропозицію кафедри конструювання машин і обладнання Національного університету біоресурсів і природокористування України. Ми вважаємо, що в межах спеціальності G11 Машинобудування обов'язково має бути

присутня спеціалізація Технологічні машини. Це великий комплекс технологічних засобів, що застосовуються в промисловому, цивільному, дорожньому будівництві, в сільському, лісотехнічному, комунальному господарствах, а також в галузях, що пов'язані з видобутком і переробкою корисних копалин та ще в багатьох сферах виробничої діяльності України.

Ця пропозиція вже підтримана робочою нарадою випускових кафедр провідних закладів вищої освіти та представниками виробничих підприємств, що працюють зараз наближаючи Перемогу України.

Пропозиція декана факультету конструювання та дизайну НУБІП Зіновія Ружила:

Запропонований перелік спеціалізацій підготовки здобувачів фахової передвищої, вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (за спеціалізаціями), за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення не відображає повною мірою особливості специфіки машинобудування.

Переконані, що для України вкрай важливо виділити як спеціалізацію «Аграрне машинобудування» («Сільськогосподарське машинобудування» або «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва»).

Потребує виокремлення і «Лісогосподарське машинобудування» («Обладнання лісового комплексу»).

Надзвичайно багато специфічних особливостей має машинобудування для харчової промисловості. Доцільно передбачити спеціалізацію «Обладнання харчових та переробних виробництв».

Потребує спеціалізації і машинобудування для будівельної галузі.

Просимо розширити перелік спеціалізацій та включити до спеціальності G11 Машинобудування запропоновані спеціалізації.

Запропонована спеціалізація G11.03 Промислово-виробниче обладнання виключає з переліку складні машини (комбайни, компактомати, самохідні оприскувачі, тощо). Пропонуємо наступне формулювання: Промислово-виробничі машини та обладнання.

Пропозиція кафедри будівельних, дорожніх та меліоративних машин Національного університету водного господарства та природокористування:

Рекомендувати МОН України спеціалізацію G11.03 Промислово-виробниче обладнання замінити на G11.03 Технологічні машини та обладнання, як більш точну і узагальнену назву або доповнити перелік спеціалізацій пунктом G11.06 Технологічні машини та обладнання.

Пропозиція ВСП «Одеський автомобільно-дорожній фаховий коледж Національного університету «Одеська політехніка»:

Пропонуємо доповнити перелік спеціалізацій підготовки здобувачів фахової передвищої, вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (за спеціалізаціями), за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення спеціалізацією G11.06 Підйомно-транспортна, будівельна та дорожня техніка або викласти в редакції спеціалізацію G11.04 Підйомно-транспортна, будівельна та дорожня техніка.

Пропозиція Полтавського державного аграрного університету:

Продовольча безпека забезпечує стабільний доступ населення до якісних та безпечних продуктів харчування у достатній кількості. Для України, яка є однією з провідних аграрних країн світу, питання продовольчої безпеки має стратегічне значення, особливо за умов глобальних криз, військових конфліктів та кліматичних змін.

Важливу роль у цьому процесі відіграє сільськогосподарське машинобудування, що забезпечує агропромисловий комплекс сучасною технікою. Високопродуктивні машини дозволяють підвищити врожайність, оптимізувати витрати та мінімізувати втрати продукції, що безпосередньо впливає на забезпечення продовольчої безпеки.

Українські підприємства сільськогосподарського машинобудування відчують гостру потребу у кваліфікованих інженерах-конструкторах, технологах, фахівцях із сервісного обслуговування. Сталий розвиток вітчизняного машинобудування дозволить зменшити імпорту сільгосптехніки, що сприятиме не лише економічному розвитку, а й створенню робочих місць.

Просимо розглянути можливість включення до спеціальності G11Машинобудування (за спеціалізаціями) спеціалізацію «Сільськогосподарське машинобудування». Це дозволить здійснювати підготовку висококваліфікованих кадрів для інноваційного розвитку сільського господарства та забезпечення продовольчої безпеки України.

Пропозиція д.т.н., професора кафедри «Міжнародного туризму та готельно-ресторанного бізнесу» Університету митної справи та фінансів А. Погребняка:

Вважаю, що запропонований перелік напрямів підготовки є недостатнім для врахування сучасних тенденцій розвитку машинобудування та промисловості. Сучасні технологічні виклики потребують ширшого спектра спеціалізацій, які забезпечать ефективну підготовку фахівців для різних галузей економіки. Відсутність певних напрямів може обмежити можливості здобувачів освіти та знизити конкурентоспроможність випускників на ринку праці.

Зокрема, низка важливих сфер, таких як суднобудування, енергетичне машинобудування, сільськогосподарські машини, будівельне машинобудування та харчове машинобудування, залишаються поза запропонованим переліком, що не відповідає актуальним потребам виробництва та експлуатації технічних систем.

У зв'язку з цим пропоную розширити перелік спеціалізацій такими напрямками: «Суднобудування» – включає проєктування, виробництво та обслуговування морських і річкових суден; «Енергетичне машинобудування» – охоплює проєктування та експлуатацію енергетичних установок; «Обладнання сільськогосподарського виробництва.» – передбачає проєктування, виробництво та експлуатацію техніки для сільського господарства; «Обладнання харчових та переробних виробництв» – важливий напрям для розвитку харчової та фармацевтичної промисловості. «Будівельні обладнання» – охоплює розробку і виробництво будівельної техніки.

Включення зазначених спеціалізацій сприятиме більш повному охопленню ключових галузей машинобудування, що дозволить забезпечити якісну підготовку майбутніх фахівців відповідно до потреб економіки та промисловості.

Пропозиція Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя:

Ефективне функціонування аграрного сектору економіки України має стратегічне значення для безпеки держави. Враховуючи те, що технології агровиробництва нероздільно забезпечуються спеціальними машинами та обладнанням, які переважно, імпортного виробництва, що несе певну небезпеку через, наприклад, закриття ринків. Тому, на наше переконання, в пріоритеті держави повинен бути розвиток власного машинобудування, що задовольняє потреби у машинах та обладнанні для аграрного сектору. Для реалізації цієї стратегічної мети є необхідність цільової (за державним замовленням) підготовки фахівців на всіх рівнях вищої освіти. Виходячи з цього, наша пропозиція зводиться до того, щоб виокремити як спеціалізацію, наприклад «Машини та обладнання аграрного виробництва», в межах спеціальності G11 Машинобудування.

Пропозиція Української асоціації аграрних інженерів;

Запропонований перелік не відображає специфіку сільськогосподарського машинобудування. На відміну від промислового обладнання чи транспортних машин сільськогосподарські машини охоплюють широкий спектр техніки, яка працює у складних і часто агресивних умовах, повинна забезпечувати делікатну взаємодію, щоб не пошкодити біологічні об'єкти та зберігати їх продуктивність.

Пропонуємо додати до спеціальності G11 Машинобудування спеціалізацію «Сільськогосподарське машинобудування» як окрему. Це дозволить забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців для багаточисельних машинобудівних підприємств України, які здійснюють розробку, виготовлення сільськогосподарської техніки та стануть основою розвитку промислового виробництва нашої держави.

Пропозиція Ради Асоціації «Ліга машинобудівників та роботодавців України «Укрмашбуд»:

На нашу думку запропонований перелік спеціалізацій підготовки здобувачів фахової передвищої, вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (за спеціалізаціями), за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення не відображає повною мірою особливості специфіки машинобудування.

Переконані, що для України вкрай важливо виділити як спеціалізації:

- «Аграрне машинобудування» («Сільськогосподарське машинобудування» або «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва»).
- «Лісогосподарське машинобудування» («Обладнання лісового комплексу»).
- «Обладнання харчових та переробних виробництв».
- «Машинобудування для будівельної галузі».

Також звертаємо увагу, що запропонована у проекті спеціалізація G11.03 «Промислово-виробниче обладнання» виключає з переліку складні машини (комбайни, компактомати, самохідні оприскувачі, тощо).

Тому ми пропонуємо наступне формулювання цієї спеціалізації: «Промислово-виробничі машини та обладнання».

Пропозиція к.т.н, доцента кафедри суднових електроенергетичних систем Навчально-наукового інституту автоматики та електротехніки Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова С. М. Новогрецького:

Пропозиція № 1: Запровадити додаткову спеціалізацію G11.06 Суднобудування.
Обґрунтування:

1. Відповідно до наказу МОНУ №1625 від 19.11.2024 р. спеціальність 135 Суднобудування має перейти до спеціальності G11 Машинобудування. З переліку спеціалізацій можна зробити висновок, що є бачення включити суднобудівні компетентності в спеціалізацію G11.04 Транспортні машини. Але не припустимо ставити на один рівень складності автотранспорт або залізничний транспорт та таку інженерну споруду, як судно, що окрім рушійної установки, надвимог щодо збереження стійкості при русі в морі, дуже складної системи навігації та керування, має надскладні автономні системи життєдіяльності, які дозволяють екіпажу місяцями знаходитись в морі. Механіка корабля на декілька порядків складніша за механіку іншого виду транспорту. Єдиний транспорт, який за складністю можна порівняти із судном – це авіаційний, але, на відміну від суднобудування, Авіаційна та ракетно-космічна техніка повністю зберіглась в окремій спеціальності G12.

2. Міністерство освіти та науки України неодноразово підкреслювало, що пропонувані змінами наближає нашу освітню систему до європейської. Але у відповідності до Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED-F 2013 є відповідна спеціальність 0716 Motor vehicles, ships and aircraft (07 - Engineering, Manufacturing and Construction; 071 - Engineering and engineering trades), в якій виокремлені кваліфікаційні програми Marine engineering (Морська техніка) та Shipbuilding (Суднобудування). В міжнародній класифікації чітко виокремлено, що спеціальність стосується автотранспорту, суден та авіатранспорту. В ній чітко прописано, що вона спрямована на вивчення проектування, розробки, виробництва, технічне обслуговування, діагностику несправностей. В тому ж документі є спеціальність 0715 Mechanics and metal trades (Механіка та металургія), де про транспортні машини взагалі ані слова, але є виокремлена кваліфікаційна програма «Mechanical engineering», що дослівно перекладається як машинобудування. Тобто Міжнародний стандарт взагалі не ототожнює Машинобудування та Суднобудування, вважаючи ці два напрями дуже різними. Тому вважаю дуже важливим ще на початковій стадії виокремити Суднобудування хоча б у вигляді окремої спеціалізації, а згодом, можливо, змінити спеціальність для цієї спеціалізації.

3. Україна є морською державою, яка має торгівельні морські порти, військовий флот, морські навчальні заклади освіти. В Постанові КМУ «Про затвердження Морської доктрини України на період до 2035 року» (№1307 від 07 жовтня 2009 року зі змінами від 28.10.2020 року):

в розділі «Національні інтереси на морі» зазначено: «До пріоритетних національних інтересів на морі належать задоволення потреб суспільства, економіки і держави у використанні ресурсів моря, посилення позиції України серед провідних морських держав, а також забезпечення безпеки шляхом: ... - відродження суднобудування і судноремонту;...»

в розділі «Загрози національній безпеці у сфері морської діяльності» зазначено: «Актуальними загрозами національній безпеці у сфері морської діяльності є: ... зниження показників вітчизняного суднобудування та судноремонту як важливого сегмента національної економіки з значним синергетичним потенціалом;...»

в розділі «Відродження суднобудування» зазначено 14 пунктів напряму відродження суднобудування, наведу декілька з них: «...розроблення та реалізація

комплексного плану оновлення кадрового потенціалу суднобудування відповідно до інноваційної моделі розвитку морської індустрії, відновлення системи післядипломної підготовки фахівців;... створення інжинірингових центрів суднобудування з розроблення нових зразків продукції суднобудування, впровадження інновацій;... створення за участю держави вертикально інтегрованих структур, які об'єднують увесь технологічний ланцюг суднобудування “дослідження - проектування - будівництва - сервісне обслуговування - ремонт”;...».

Не виведення Суднобудування хоча б в окрему спеціалізацію порушує принцип Постанови КМУ «Про затвердження Морської доктрини України на період до 2035 року», призведе до скорочення кадрового потенціалу, значно збільшує ризик скорочення підготовки нових фахівців та унеможливило після війни поновити Суднобудування, тому що Суднобудування, як окремий освітній напрям, не буде ніде юридично зафіксований.

Пропозиція Харківського автомобільно-дорожнього фахового коледжу:

Харківський автомобільно-дорожній фаховий коледж (у тому числі Ло-зівська філія) протягом більш ніж 50 років здійснює підготовку висококваліфікованих фахівців з експлуатації, обслуговування та ремонту підйомно-транспортних, будівельних і дорожніх машин і обладнання.

В останні роки надання освітніх послуг відбувається з спеціальності 133 Галузеве машинобудування за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Експлуатація та ремонт підйомно-транспортних, будівельних і дорожніх машин і обладнання». Зараз за вказаною ОПП в коледжі та філії навчається 550 здобувачів освіти необхідних для будівництва та реконструкції інфраструктури країни, особливо в умовах післявоєнної відбудови України.

Фахівці з експлуатації та ремонту підйомно-транспортних будівельних і дорожніх машин і обладнання володіють загальними та професійними компетенціями, необхідними для:

- експлуатації, обслуговування та ремонту широкого спектру будівельної та дорожньої техніки: підйомно-транспортні машини (крани, підйомники, конвеєри, елеватори, навантажувачі та інші), машини для земляних робіт (екскаватори, бульдозери, автогрейдери та інші), дорожні машини (машини для будівництва та утримання доріг та аеродромів), будівельні машини, обладнання асфальто-бетонних та цементно-бетонних заводів);
 - організації будівельних та ремонтних робіт з використанням сучасних машин та обладнання;
 - контролю якості виконання будівельних та ремонтних робіт;
- розробки проектів будівництва та реконструкції автомобільних доріг, мостів та інших штучних споруд.

Аналізуючи запропонований перелік спеціалізацій, ми бачимо, що жодна з існуючих груп (G11.01- G11.05) не охоплює повною мірою специфіку ОПП «Експлуатація та ремонт підйомно-транспортних будівельних і дорожніх машин і обладнання».

G11.01 Верстати та інструменти. Здобувачі освіти за нашою ОПП вивчають різноманітне обладнання, а не обмежуються лише верстатами та інструментами. Основний напрямок програми - це інтеграція різних машин і механізмів в комплекси

для виконання дорожніх та будівельних робіт.

G11.02 Двигуни. Ця спеціалізація зосереджена на вивченні та розробці двигунів. Наша ж ОПП охоплює значно ширший спектр обладнання, включаючи крани, екскаватори, бульдозери та іншу техніку, яка використовується в будівництві автомобільних доріг, мостів та інших штучних споруд.

G11.03 Промислово-виробниче обладнання. Ця група здається близькою до нашої, але вона стосується обладнання, яке використовується у виробничих процесах, але не орієнтована на обладнання, яке працює в польових умовах і використовується для будівництва та ремонту доріг, мостів та інших штучних споруд.

G11.04 Транспортні машини. Ця група, має перетин з нашою, але не охоплює всі аспекти нашої спеціальності, бо не включає в себе підйомні, дорожні та будівельні машини та обладнання.

G11.05 Машинознавство. Ця група є дуже широкою і охоплює багато галузей машинобудування, але не вимагає глибоких знань в області механіки, гідравліки, електроніки та інших спеціальних освітніх компонентів, які пов'язані з особливостями будівельної і дорожньої техніки.

Враховуючи вищевикладене, просимо розглянути можливість доповнити новий перелік спеціалізацій підготовки здобувачів фахової передвищої, вищої освіти за спеціальністю) G11 Машинобудування (за спеціалізаціями) спеціалізацію G11.06 «Підйомно-транспортна, будівельна та дорожня техніка». Це дозволить забезпечити безперервність підготовки фахівців, необхідних для розвитку України та її відновлення після воєнних дій.

Пропозиція Харківського автомобільно-дорожнього університету:

Просимо Вас розглянути пропозицію, що була надана кафедрою будівельних і дорожніх машин, а також підтримана Вченою радою Харківського національного автомобільно-дорожнього університету.

G11.06 Технологічні машини

Технологічні машини являються великим комплексом технологічних засобів, що застосовуються в промисловому, цивільному, дорожньому будівництві, в лісотехнічному, комунальному, сільському господарствах, а також в галузях, що пов'язані з видобутком і переробкою корисних копалин та ще в багатьох сферах виробничої діяльності України.

Це дозволить об'єднати велику кількість спеціальностей по підготовці здобувачів з технологічного машинобудування і тим самим покращити академічну мобільність і взаємозв'язки з підприємствами.

Ця пропозиція вже підтримана робочою нарадою випускових кафедр провідних закладів вищої освіти та представниками виробничих підприємств, що працюють зараз, наближаючи Перемогу України.

Пропозиція голови ЦК «Виробництво, сервісне обслуговування, ремонт, автомобілів та двигунів» Херсонського політехнічного фахового коледжу Національного університету «Одеська політехніка» С. Якушенка:

Спеціалізація «Двигуни» досить широка, і можливо потребує корегування.

Якщо відкинути електродвигуни, які відносяться до G4 Енерговиробництво (за спеціалізацією), і реактивні (авіаційний, ракетний) (відійде до G12 Авіаційна та

ракетно-космічна техніка), то залишаються тепловий (автомобільний, судновий) і ось тут питання?

І «Двигуни автомобільні», і «Двигуни суднові» – це теплові двигуни, але фахівці, які мають навчати особливостей будови, експлуатації, обслуговування та ремонту цих двох видів двигунів, повинні мати абсолютно різну освіту та кваліфікацію, відповідно забезпечити спеціалізацію кадрами не буде можливості, якщо за умови що заклад освіти не має двох комісій (кафедр) з підготовки.

Тому пропоную поділити на дві категорії, як вказано у таблиці, і саме «Двигуни автомобільні», не двигуни внутрішнього згоряння, бо зараз на автомобілях встановлюються не тільки ДВЗ, а й гідбридні силові установки та електричні (електромобілі).

G11.01	Верстати та інструменти
G11.02	Двигуни автомобільні
	Двигуни суднові
G11.03	Промислово-виробниче обладнання
G11.04	Транспортні машини
G11.05	Машинознавство

Хоча електричні і можна віднести до Енерговиробництва, але все-таки вони встановлюються на автомобілях і правильне поєднання такого двигуна з агрегатами та вузлами автомобіля повинен пояснювати саме фахівець з машинобудування.

Пропозиція президента Підйомно-транспортної академії наук України, Заслуженого діяча науки й техніки України, професора кафедри підйомно-транспортного та робототехнічного обладнання Національного університету «Одеська політехніка», д.т.н., професор В. Семенюка, членів Підйомно-транспортної академії наук О. Вудвуда та В. Лінгура:

Вважаємо, що цього недостатньо і пропонуємо доповнити перелік спеціалізацій ще одною спеціалізацією G 11.06 «Підйомно-транспортні, будівельні і дорожні машини».

Підйомно-транспортні, будівельні та дорожні машини є окремими типами машин, які мають велике значення для відбудови і подальшого розвитку міст і сіл України, промислового виробництва, забезпечення вискоефективної роботи морських і річних портів.

Україна має великий виробничий, конструкторський і науковий потенціал у галузі підйомно-транспортної техніки, будівельних і дорожніх машин. Підготовку кадрів для цієї галузі ведуть провідні вищі навчальні заклади України.

Виконання науково-дослідних робіт задля вдосконалення підйомно-транспортних, будівельних та дорожніх машин зосереджено у вишах України. Для координаційної діяльності окремих учених, конструкторських і виробничих підрозділів і з метою підвищення ефективності їхньої роботи зі створення надійних і автоматизованих вантажопідйомних і транспортувальних машин у 1997 році створена самостійна громадська всеукраїнська організація – Підйомно-транспортна академія наук України. Результати роботи Академії публікуються у фахових журналах «Підйомно-транспортна техніка» і «Підйомні споруди і спеціальна техніка»

Таким чином, спеціалізація G 11.06 «Підйомно-транспортні, будівельні і дорожні машини» має всі підстави для ефективної роботи по підготовці висококваліфікованих

кадрів для економіки України.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

При доопрацюванні проєкту наказу зауваження та пропозиції, отримані під час громадського обговорення враховано частково.